[2018] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1188

ਅੰਬਾਦਾਸ ਲਕਸ਼ਮਣ ਸ਼ਿੰਦੇ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ

(ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਫੌਜਦਾਰੀ) ਨੰ. 18-19 ਆਫ 2011)

ਵਿੱਚ

(ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 881-882 ਆਫ 2009)

31 ਅਕਤੂਬਰ, 2018

[ਕੁਰੀਅਨ ਜੋਸਫ਼, ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇਜੇ.]

ਸਜ਼ਾ/ਸਜ਼ਾ: ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਕਤਲ ਅਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ 3,5 ਅਤੇ 6 ਨੂੰ ਕਤਲ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ 3, 5 ਅਤੇ 6 'ਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ - ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ 3, 5 ਅਤੇ 6 ਵਿਰੁੱਧ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ - ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ - ਮੁਹੰਮਦ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਆਗਿਆ। ਆਰਿਫ਼ ਕੇਸ - ਸੁਣਵਾਈ: ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ - ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 3, 5 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਉਸਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖ ਲਿਆ ਗਿਆ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 5 ਅਤੇ 6 ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧੇ ਲਈ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 5 ਅਤੇ 6 ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਸਬੂਤ ਸਾਂਝੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਰੇ ਛੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਸ.302

ਅੰਬਾਦਾਸ ਲਕਸ਼ਮਣ ਸ਼ਿੰਦੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ

ਮੁਹੰਮਦ ਆਰਿਫ਼ ਬਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2014)9 ਐਸਸੀਸੀ 737: [2014] 11 ਐਸਸੀਆਰ 1009 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਹਵਾਲਾ
[2014] 11 ਐਸਸੀਆਰ 1009 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪੈਰਾ 7
ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ) ਨੰਬਰ 18-19 ਆਫ਼ 2011 [30.04.2009 ਮਿਤੀ 30.04.2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜੋ ਕਿ 2009 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 881-882 ਵਿੱਚ]।

ਆਰ.ਪੀ.(ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ) ਨੰਬਰ 34-35 ਆਫ਼ 2010 ਇਨ ਕ੍ਰਾਈਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1008-1009 ਆਫ਼ 2007, Crl. 2007 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1008-1009 ਵਿੱਚ 2010 ਦੀ ਆਰ.ਪੀ.(ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ) ਨੰਬਰ 34-35 ਵਿੱਚ 2016 ਦੀ ਐਮ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 7008-09।

ਟੀ. ਹਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਰਾਹੁਲ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੀਤਾ ਕੋਵਿਲਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ।
ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਰਾਮਾਕਾਂਤਰਾਓ ਕਟਨੇਸ਼ਵਰਕਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਵਰਨਾ, ਅਨੂਪ ਕੰਦਰਾਜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਾ ਕੁਲਕਰਨੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ।
ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:
ਆਰਡਰ
1. 22 ਮਾਰਚ 2007 ਨੂੰ, ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਾਸਿਕ ਦੇ ਤੀਜੇ ਐਡ-ਹਾਕ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 366 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ।
2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 5 ਅਤੇ 6 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਸਾਰੇ ਛੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 376 (2)(g) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 376 (2)(g) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 5 ਅਤੇ 6 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ:

(i) ਧਾਰਾ 307 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ;

(ii) ਧਾਰਾ 397 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 395 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ

(iii) ਧਾਰਾ 396 ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

3. 2007 ਦੀਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰਬਰ 1008-09 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 (ਅੰਕੁਸ਼ ਮਾਰੂਤੀ ਸ਼ਿੰਦੇ), ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 (ਰਾਜਯ ਅੱਪਾ ਸ਼ਿੰਦੇ) ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 (ਰਾਜੂ ਮਹਾਸੂ ਸ਼ਿੰਦੇ) ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

4. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਨੇ 2009 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 881-882 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 5 ਅਤੇ 6 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

5. 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 2009 ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 5 ਅਤੇ 6 ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

6. ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। 2010 ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰਬਰ 34-35 ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। 2011 ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 18-19 ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 5 ਅਤੇ 6 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

7. ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁਹੰਮਦ ਆਰਿਫ਼ ਬਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਖੁੱਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

8. ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ:

(i) 3 ਅਗਸਤ 2007 ਨੂੰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(ii) 21 ਨਵੰਬਰ 2008 ਨੂੰ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਟੈਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(iii) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 21 ਨਵੰਬਰ 2008 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ 6 ਦਸੰਬਰ 2008 ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(iv) ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 4 ਦਸੰਬਰ 2008 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ;

(v) 4 ਦਸੰਬਰ 2008 ਦੀ ਆਰਡਰ ਸ਼ੀਟ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 10 ਦਸੰਬਰ 2008 ਨੂੰ "ਬਹਿਸਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ" ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(vi) 10 ਦਸੰਬਰ 2008 ਨੂੰ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਇਸ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕਰੰਜਾਕਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਐਮੀਕਸ-ਕਿਊਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਸਕਣ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕਰੰਜਾਕਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 11.20 ਵਜੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ 2.45 ਵਜੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਵਿੰਦਰ ਕੇਸ਼ਵਰਾਓ ਅਡਸੂਰੇ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ 3.20 ਵਜੇ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਸੁਣਵਾਈ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ। ਫੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ"।

(vii) ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 5 ਅਤੇ 6 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਈ ਗਈ;

(viii) ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 5 ਅਤੇ 6 ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ;

(ix) ਅਦਾਲਤ ਨੇ 10 ਦਸੰਬਰ 2008 ਨੂੰ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ।

ਵਕੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੋਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖ ਲਿਆ ਗਿਆ; ਅਤੇ

(x) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 5 ਅਤੇ 6
ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ
ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ
ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

9. ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 5 ਅਤੇ 6 ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਸਜ਼ਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਵਾਧੇ ਲਈ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

10. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 5 ਅਤੇ 6 ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

11. ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਡੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 5 ਅਤੇ 6 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ

ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਉਚਿਤਤਾ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ:

"ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

ਸਬੂਤ ਆਮ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਦੋਵੇਂ ਹੈ ਕਿ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਛੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

12. ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ:

(i) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਾਪਸ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;

(ii) 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 2009 ਨੂੰ 2007 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1008-09 ਅਤੇ 2009 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 881-882 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(iii) ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 5 ਅਤੇ 6 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;

ਅਤੇ

(iv) ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਮੁਅੱਤਲ ਰਹੇਗਾ।

(v) ਰਜਿਸਟਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(vi) ਸੀਆਰਐਲ ਐਮਪੀ ਨੰਬਰ 7008-7009/2016 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

<u>ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-</u> ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ